

Nu en dan gleed een zoeklicht over de omgeving. (Blz. 159.)

— Maar voorzichtig met licht !

— Ja, ja...

De man stak onder zijn jas een lucifer aan en keek op zijn uurwerk.

— Omtrent negen uur. We hebben twee en een half uur gemar-
cheerd, maar 't was een lastige weg ook. Nu nog een punt ! We moeten
achter elkaar volgen, en opdat de Duitschers ons niet zouden zien, gaan
we al een heel eind van de grens in de gracht, die naar den duiker voert.
Wij moeten door 't water tot aan de knieën !

— Aan 't front hebben ze 't soms tot aan den hals.

— En in gebogen houding stappen, en natuurlijk geen woord
spreken of niet kuchen of hoesten. Wilt gij dat nu eens aan de mannen
over zeggen ?

Gabrielle had alles goed gevat en deelde de instructies mee. Ze
voegde er een woord van bemoediging bij.

— We zijn gereed, zei ze dan.

— Alles goed verstaan ? Want één onvoorzichtigheid en de zaak
mislukt ! En de Moffen schieten niet met los kruit en schieten ook dik-
wijls eer ze halt roepen !

— Wees gerust, alles gebeurt zooals ge 't gezegd hebt. En we
weten, dat we ons leven wagen... Gaan we ?

— Vooruit dan !... 't Zal wel gelukken.

De gids moest uitstekend de streek kennen, want spoedig kwam
men aan de gracht, waarover hij gesproken had.

— Ziet ge die lichten ginder ? vroeg hij aan Gabrielle.

— Ja.

— Dat is Sas van Gent...

De lichten wenkten als sterren. Daar, waar zij flikkerden, was de
vrijheid. 't Scheen of ze het beloofde land aanduiden !

Men daalde in de gracht af. Het water deed ijskoud aan. In 't eerst
beneep dat gevoel den adem, maar, vooruit, men moest door alles.

Zie die lichten, ze lonkten en beloofden warmte en rust en bovenal
de heerlijke verlossing.

Voorzichtig traden ze voort, de vluchtelingen, het lichaam gebukt,
om het te verbergen tusschen de oevers.

— Pas op, fluisterde de leider. We zijn nabij de Duitschers.

— Ik hoor ze.

— Waarschuw de anderen...

— Pas op, de Moffen ! fluisterde Gabrielle.

— Pas op, de Moffen ! zoo ging het langs de gansche rij.

Men spitste de ooren en ving de klanken op... En 't harte bonsde soms tot in de keel.

Nu of nooit !

Traag vorderde men om gespetter te vermijden of zelfs licht geplas van 't water. Niets mocht de aandacht wekken.

Hier was men nog maar aan de kwartieren in de gewone huizen. Soms bleef de gids staan en de anderen dus ook. Dat was als de stemmen te dichtbij klonken. Men hoorde zelfs een gesprek.

— Koud, Ludwig !

— Een gu're nacht ! Gelukkig niet op post !

— 't Zal sneeuwen.

— In mijn bed zal ik het niet voelen !

En dan gelach. De stemmen verdoofden. Verder dan maar weer !

Men hoorde niets meer en bereikte dus de strook tusschen het kantonnement en de linie der schildwachten.

Nog eenige stonden. O, zou het lukken ?

Soms wankelde Gabriëlle en ze had 't gevoel of ze neerstorten zou. Het water versteeft haar, de kilte verlamde haar ledematen, belemmerde de ademhaling, deed haar pijn aan 't hart.

Lang zou deze tocht niet mogen duren. Maar bezwijken nabij het doel, geen hulp meer, doch een last zijn voor de anderen, het mocht, het kon niet !

En ze beheerschte zich, verzamelde al haar wilskracht.

— Pst ! fluisterde de gids.

Hij boog zich achterover.

— Wij zijn bij de linie, zei hij. Nog honderd meter en dan begint de duiker. Ik blijf hier achter. Goede reis. Moest de duiker afgesloten zijn, keer dan terug. Ik zal hier eenigen tijd wachten... Ga nu... Nog honderd meter !

— O, ik dank u...

— Neen, spreek niet meer ! Goede reis... 't Is maar honderd meter meer. Stilte... Hoort ge ze ? Als de stemmen dichtbij zijn, blijf staan... en wacht.

Hij drong zich tegen den oever en liet Gabriëlle voor gaan.

Het meisje voelde dadelijk haar verantwoordelijkheid. Zij moest nu den weg toonen, de anderen in Holland brengen.

Ze leed veel. O, indien ze nu faalde, als ze plots bezwijmde ! Het werd zoo duizelig in haar hoofd...

— God, sterk mij. Maria, moeder Gods, ontferm u onzer !

Ze bad het, zonder geprevel, maar diep uit haar hart.

En ze ging verder, al haar krachten inspannend.

Wat, was dat gemompel? O, een stem...

Een schildwacht stond dichtbij... Hoor, hij sprak met een makker. Zou het lang duren? O, die koude.

Hij wandelde weer heen, want de stem verflauwde. Men vernam den zwaren stap ook op den weg.

Nu, dacht Gabrielle, nu... en ze ging verder. Geen honderd meter meer; vijftig misschien.

En weer smeekte ze:

— O, God geef mij kracht om te volharden tot 't einde! Maria, moeder Gods, ontferm u onzer!...

Ze zag een donkere vlek... Wat was dat? Ze wist het niet, traptte verder, wondde haar voet aan een scherp voorwerp. 't Gaf niet... Ze hoorde nu iets boven zich...

O, groote hemel, ze moest in den duiker zijn. Die zwarte vlek was de ingang geweest... Nog eenige passen... O, God, wat scheen de gang lang! Maar ginder blonk een licht, een ster der hoop.

— We zijn er, mompelde ze.

Ze had het wel kunnen uitschreeuwen.

Maar neen, nog niet, nog niet... 't Moest eens niet waar zijn! De gracht leidde verder. Toch, daar stonden huizen, zooals de gids had gezegd, en er scheen licht, en overal in 't rond waren er lichten, heerlijke lichten.

Neen, ze kon zich niet vergissen, ze was in het land der vrijheid, in Holland.

Ze keerde zich om en in een snik mompelde ze:

— Holland... maar stil nog... stil nog!

Ze klom tegen den oever op, bleef hijgend liggen. O, nu zou ze bezwijken, haar krachten waren uitgeput.

Een sterke arm greep haar, heesch het meisje naar boven.

Gabrielle kwam weer bij... Nog eenige stonden en ze zou de deugdelijke warmte voelen en de zoete rust...

De lange rij stond nu op een weg. Door een glazen deur zagen ze licht. Daar maar binnen gaan! 't Was allemaal Holland hier.

Een der Franschen steunde Gabrielle aan den arm. Het meisje zag een kamer... een gloeiend vuur... ze hoorde kreten. Toen verdoezelde alles.

Maar de bezwijming duurde slechts eenige oogenblikken.

— Arm kind, ook door den duiker gekomen, zei de waardin me-

delijgend. Ge zoudt er uw dood aan halen, bij zulk een weer. Wat een tijd toch !

— Maar we zijn toch in Holland ! murmelde Gabrielle.

Ze zat nu op een stoel bij het vuur en om haar heen stonden de mannen, haar beschermelingen, evenals zij, met slijk bedekt, van top tot teen.

Maar die modder was het teeken van hun moed en wilskracht, van hun durven en volhouden !

— Ja, ge zijt in Holland, zei de vrouw. Wees maar niet meer bang !

— De Mof heeft hier niets te vertellen, verzekerde de herbergier. Door dien duiker zijn er al veel gekropen (1).

— Kom met mij mee, hernam de vrouw tot Gabrielle. Ge zijt doornat en ge zoudt een tering opdoen.

— Geef aan al die mannen wat ze noodig hebben, ik zal alles betalen, ik ben goed van geld voorzien. Ik houd de kas voor ons groepje.

— Goed, goed, sprak de herbergier. Van waar komt gij ?

Ondanks haar afmatting dacht mejuffer Petit toch dadelijk aan haar opdracht en de veiligheid der organisatie. Zonder weifelen, en om haar makkers een wenk te geven, antwoordde ze :

— Van Gent. We hebben daar elkaar ontmoet in een herberg, waar veel menschen, die naar Holland willen, samen komen.

— Ja, er zijn van die plaatsen, beweerde de waard.

— En er was daar een liefdadig heer, die mij een som geld gaf voor ons groepje. Dus, geef ieder 't noodige, alles wordt voldaan.

— O, ja, dat komt wel terecht. En ge moet naar Frankrijk, zeker ?

— Ik ga naar mijn man. We waren pas getrouwd, toen de oorlog uitbrak.

— Wel, hoe triestig... En uw man moest opkomen ? vroeg de herbergier meewarig.

— Twee weken na de bruiloft...

De vrouw verstond het maar half, want zij kende slechts enkele woorden Fransch. Haar echtgenoot yertaalde het voor haar en het goede mensch had nu nog meer medelijden.

— Wat tijden toch ! riep ze. Ze moesten dien keizer vóór zijn paleis ophangen, om zoo de wereld overhoop te zetten en al die menschen aan den dood te helpen.

(1) Bewuste duiker werd kort daarna door de Duitschers ontdekt en met prikkeldraad gesloten.

— En die mannen daar, vervolgde Gabrielle, nog altijd aan haar opdracht denkend, de een moet naar Frankrijk, de andere blijft in Holland. Ik weet het ook niet juist.

Er waren Vlamingen bij, en de bedoeling van hun leidster bevattend, fantaseerden ze vlot een verhaal van familieleden, die te Rotterdam verbleven, en van een broer die geïnterneerd was te Harderwijk, en over wien de ouders nieuws wilden hebben.

— Maar 't is nu genoeg gebabbeld, zei de waardin, dat arme vrouwtje zit daar nog te beven. De mannen kunnen zich hier drogen en maak voor hen grogs gereed, goed heet, vervolgde ze tot haar baas. En 't vrouwtje gaat met mij mee naar de keuken... Och, Heere, 't is nog een kind. Wat de menschen elkaar toch aandoen !

In de keuken brandde ook nog de kachel en de waardin stookte het vuur fel op. Ze haalde kleeren en Gabrielle moest die aantrekken, om haar eigene te laten drogen. Dan kreeg ze een warme grog, en, daar ze eten weigerde, stak de goede ziel, die zich over haar ontfermde, ze in een bed, onder een heelen stapel dekens. O, wat lag Gabrielle nu heerlijk.

En in Holland ! Neen, de vrijheid zou voor haar niet bestendig zijn. Ze moest haar taak tot het einde vervullen en haar gezelschap naar Vlissingen brengen. Doch dan keerde ze terug naar België, 't bezette land.

Echter ook daar voelde ze zich vrij, immers vrij van geest en van ziel.

Gabrielle dankte God voor den goeden uitslag van haar reis. In haar moe hoofd woelden de gedachten. Ze zag Flora, den waard van Bouchaute, Frans, den duiker... Maar dan sliep ze rustig in.

Gabrielle ontwaakte. Waar was ze nu ?

Dadelijk kwam de herinnering. O, ja, ze lag te bed in een herberg te Sas van Gent. Ze had haar gevaarlijke en lastige taak volbracht. De mannen waren veilig over.

Toch mocht ze hen nog niet verlaten. Ze moest naar Vlissingen. De vermoeienis was nog wel niet geheel voorbij. Gabrielle gevoelde sterke neiging nog wat te bed te blijven. Maar reeds hoorde ze stemmen beneden en gedruisch op straat. 't Was volop licht.

Ze moest opstaan. Ze gevoelde wat pijn in de leden. O, die tocht door het water ! Ze was ook wat duizelig. Maar niet versagen. De jongens hadden haar noodig. Te Vlissingen kon ze desnoods een paar dagen rust nemen.

Mejuffer Petit kleedde zich dus en ging naar beneden.

— Nu al op? vroeg de herbergier, die in de gelagkamer de kachel opstookte. De anderen liggen er nog onder.

— O, die luiards!

— Maar na zoo'n reis!...

— Het is toch al laat, zeker?...

— Acht uur... Ge zijt een flinke vrouw!

— Och, kom... 't zijn niet alleen de mannen die moed hebben!

— O, neen! Zeg eens, zwijg over dien duiker, hé?

— Natuurlijk!

— En de anderen ook?

— Wees gerust! Wij zullen den weg niet sluiten die ons naar de vrijheid bracht.

— 't Zal wel niet lang duren, of de Mof zal hem ontdekken, maar eerst komen er nog wel wat vluchtelingen door.

De vrouw verscheen ook.

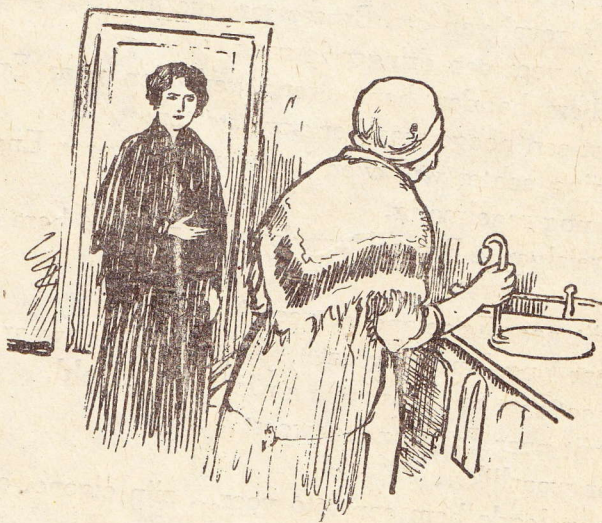
— Wat, nu al uit uw bed? riep ze half kwaad.

En tot haar man vervolgde ze:

— Zeg eens, dat ze er weer naar toe moet! Kijk eens, hoe flauw haar oogen staan.

De waard vertaalde het bevel, maar Gabrielle lachte vroolijk en hernam:

— 't Zijn juist zij, die in bed blijven, die ziek worden! Ik heb heerlijk geslapen en mijn vermoeidheid is over. Mijn kleeren zijn zeker ook wel droog, dan kan ik weer verwisselen.

Terwijl ze zich in de keuken verkleedde, en het droog geworden

slijk wegborstelde en afkrabte, want het plakte op het goed, verscheen het gansche gezelschap in de gelagkamer. Ze hadden zich met een nauw plaatsje moeten tevreden stellen, sommigen in een bed, anderen op een matras en ook enkelen in het stroo, maar toch met een paar paardendekens ; echter glansde de vreugde op hun wezen. In langen tijd hadden ze zoo'n blij gevoel niet gekend als nu bij dit ontwaken.

Hartelijk begroetten ze hun leidster. Ze ontbeten samen. Gabriëlle vroeg inlichtingen over de verdere reis. Er was een trein naar Terneuzen om twaalf uur, of wat later, want dat hing af van het onderzoek, te Selzate vooral, daar de trein uit Gent kwam. En de Duitschers onderzochten de weinige personen, die zij uit ons land uit hun kooi lieten, allerstrengst, meestal tot den lijve toe.

Mejuffer Petit betaalde de rekening en dankte hartelijk voor al de vriendschap en de hulp.

't Was nog guur weer en de sneeuw, die men gisteren verwacht had, hing steeds dreigend in de grauwe wolken.

— Ik zal maar een sluier om mijn hoofd binden, sprak het meisje. Het is koud en na de reis van gisteren, wil ik toch voorzichtig zijn.

En de waardin gaf haar volkomen gelijk, al vermoedde ze niet in het minst de ware bedoeling van dien sluier.

Gabriëlle toch wist dat ze hier dicht bij de Deutsche posten was. Te Sas van Gent moest België's bezetter ook zijn loerende agenten hebben. En het meisje moest hier niet herkend of nog minder gefotografeerd worden, want ze wilde immers terug naar haar land.

Ze kende 't geval van een Brusselaar, die met een paspoort naar Nederland mocht voor een dringende zaak.

De Duitschers hadden hem streng verboden naar Engeland te gaan. Hij moest een hooge waarborgsom storten.

De man ging echter wel even heen en weer naar Engeland. De booten voeren nog regelmatig.

Toen de reiziger te Brussel terugkeerde, zei men hem op de kommandantur :

— Gij zijt naar Engeland geweest ?

— Ik naar Engeland geweest ? Maar dat is niet waar ! verzekerde onze landgenoot met het ernstigste gezicht der wereld.

— Gij zijt naar Engeland geweest !

— Maar waarlijk...

Doch men legde hem een foto voor... zijn eigene, aan boord der postboot van Vlissingen naar Engeland.

Loochen dan maar ! Niet alleen was de Brusselaar zijn waarborg-

som kwijt, en had hij alle kans op een nieuw reisje verloren, maar hij moest nog verscheidene verhooren ondergaan over het doel dier reis, en werd scherp bewaakt.

Gabrielle wist zulks, en dergelijke waarschuwingen waren heilzaam voor hen, die in bespiedingsdiensten arbeidden.

Ja, mejuffer Petit kende den durf der vijandelijke agenten en dus was ze ook nu voorzichtig.

Ze ging zelfs een heel eind vooruit, als kenden ze elkander niet, en de vluchtelingen hadden zich verdeeld in twee groepen, om minder de aandacht te wekken.

Aan het station vroeg een vreemdeling in 't Fransch :

— Zijt gij uit België gekomen ?

— Neen, antwoordde Lucien, die, zooals de lezer zich herinnert, de eerste Franschman was, die te Farciennes met Gabrielle gesproken had.

— Jawel ! Vertrouwt ge me misschien niet ? Ik ben ook Belg.

— Best mogelijk... Maar ik vraag naar uw zaken niet, en laat mij dus ook gerust.

Was het een spion ? Misschien stond voor hen een brave landgenoot, die alleen eens wat nieuws over den toestand in België begeerde te vragen. Doch zwijgen was geboden.

Lucien, die — wij herinneren het ons — wat Vlaamsch sprak, daar hij van Cassel afkomstig was, vroeg de kaartjes aan 't loket. Gabrielle hield zich nog steeds volgens afspraak ter zijde.

Eindelijk kwam de trein. Men stapte in. Gabrielle steeg in een andere afdeeling dan haar beschermelingen. Ze trof daar landgenooten aan, vrouwen en kinderen, die door de Duitschers vrij gelaten waren. Ze lachten nu onder elkaar over de wijze, waarop ze te Selzate de Duitschers misleid hadden. Ze haalden brieven uit de voering van hun kleeding, foto's en geld.

— En zeggen, dat die Duitschers ons zoo nauwkeurig onderzocht hebben ! spotte een vrouw.

— Maar wees toch voorzichtig ! waarschuwde mejuffer Petit.

— Wij zijn toch in Holland ?

— Ja, maar hier loeren ook spionnen van de Duitschers.

— Maar wat kunnen ze ons doen ? Mij zien ze niet meer in België terug, zoolang de oorlog duurt.

— Ge kunt zonder dat ge 't weet anderen, die in België gebleven zijn en u die brieven meegaven, in gevaar brengen.

— Dat is waar, bekende het gezelschap.

Gabrielle vernam, dat deze vrouwen naar hun man gingen, die in Holland geïnterneerd was.

Spoedig bereikte de trein Terneuzen. En opnieuw bleef het meisje van de Franschen en Belgen gescheiden.

Eenige logementhouders, die de gewoonten kenden, bestormden de groep, om hun inrichting aan te bevelen, maar Lucien wees ze af.

Bij afspraak volgden ze op korten afstand Gabrielle, die toch de leidster bleef en den weg naar de boot vroeg.

't Was ruim een kwartier gaans naar de haven. Men moest het gansche stadje door, dat trouwens weinig grooter was dan de Lange Winkelstraat...

De boot voor Vlissingen lag gereed en voer spoedig af. Nieuwsgierig keken de Franschen en Belgen naar den stroom en de laatsten ontroerden bij de gedachte, dat het hier in vreedstijd de weg was voor de schepen naar de drukke handelsstede, Antwerpen, koningin der Schelde. Maar nu was Antwerpen doodsch en zijn dokken waren ledig, want op den toren hing de vlag van den verdrukker, en waar die heerscht, is geen vreedzaam verkeer.

Gabrielle bleef in de kajuit; zij gevoelde zich huiverig. Ze had toch niet geheel straffeloos dien tocht door het water gedaan. Vanavond maar vroeg gaan slapen. Waar? O, ze zou wel een plaatsje vinden. Ze moest nu dikwijls onder een vreemd dak slapen. Maar de soldaten dan! Die logeerden wel in slijk, onder een ellendige beschutting.

Een heer keek haar strak aan en scheen een gesprek te willen aanknoopen. Neen, niet babbelen, maar nieuwsgierige vragen vermijden. En mejuffer Petit sloot de oogen en leunde achterover. Zoo rustte ze heerlijk.

De sneeuw, die al zoo lang gedreigd had, viel thans in dikke vlokken neer. Gelukkig was men nabij Vlissingen, want sneeuw, die als een gordijn weeft, bemoeilijkt de vaart en vooral, nu er soms mijnen van uit zee den stroom opdrijven en met eb en vloed heen en weer gestuwd worden, moest de kapitein voorzichtig zijn.

— Vlissingen! klonk de stem van een der bootslieden.

Het vaartuig legde aan en de passagiers gingen aan wal.

Gabrielle hulde zich nog meer in haar sluier. Ze dacht aan haar eerste reis, toen ze van hier vertrok naar Engeland. Wat al veranderingen sedertdien.

Weer ging zij vooraan en 't troepje volgde haar.

Met de tram reden allen stedewaarts.

Eerst zou Gabrielle de Franschen naar het Fransch consulaat geleiden. 't Was op de Zeelmarkt. Hier had ze spoedig haar opdracht vervuld en de soldaten afgeleverd.

Lucien dankte haar hartelijk. Hij was diep ontroerd. Maar het meisje maakte het kort.

— Ik deed mijn plicht, zei ze eenvoudig.

— O, wij zullen den onzen doen! Groet mejuffer Berthe als gij haar ziet en tante Helene!

Daarna trok Gabrielle met de Belgen naar het Belgisch consulaat, ginds ver op den zeeboulevard, buiten de stad.

Nog sneeuwde het en Gabrielle voelde zich onwel. Maar ze zou haar werk volbrengen.

Nadat op het consulaat de formaliteiten volbracht waren, nam Gabrielle Petit afscheid van de Belgische jongelingen.

— Zien wij u niet meer terug? vroegen deze.

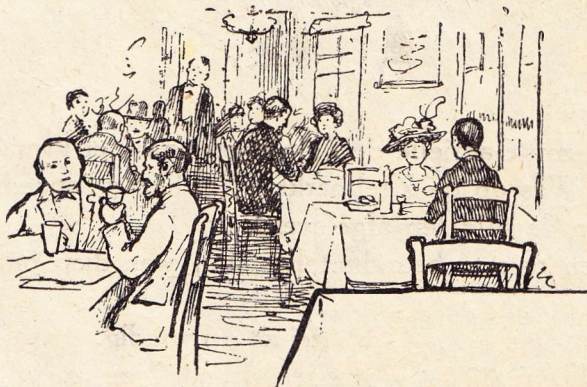
— O, neen... Mijn werk is afgedaan, en uw werk ligt elders! Goede moed!

Ze reikte allen de hand en keerde naar de stad terug. In het eerste hotel, waar ze een kamer vroeg, was geen plaats meer, maar men gaf haar toch vriendelijk een ander adres op.

Gabrielle dacht aan de woning, waar zij bij haar eerste bezoek overnacht had. Die menschen waren zoo goed geweest en zouden haar niet heen sturen, als ze er slaping vroeg.

Maar ze wilde dat niet, uit trouw jegens haar taak ; keerde ze daar terug, men zou verwonderd zijn over die voortdurende reizen. En ze moest immers geheimzinnig handelen, ze mocht geen aanleiding geven tot achterdocht.

Dus maar naar het opgegeven adres. De vermoeidheid begon zwaar op haar te wegen. Nog altijd sneeuwde het. En de wind blies door de straten van dit zoo open zeestadje. Op het tweede adres kon ze logeeren. Ze bestelde een maaltijd. 't Was een flinke inrichting. In de eetzaal verspreidde een groote kachel een heerlijke warmte. Er waren veel gasten. Niet alleen vertoefden te Vlissingen altijd veel Belgen, die er nu woonden, maar insgelijks logeerden er landgenooten, die naar Engeland gingen of van daar kwamen.

Plots schrok Gabrielle. Ginds aan 't ander einde der zaal zag ze eensklaps Flora. Gisteren te Bouchaute, nu hier... Juist als zij ! De deerne was rijk gekleed en vertoefde in gezelschap van een jongen man.

— Is het om mij te doen ? vroeg Gabrielle zich af. Of heeft haar reis een ander doel ?

Flora was in druk gesprek met haar vriend, maar 't scheen niets van ernstigen aard, wat die twee bespraken, want ze hadden veel plezier.

Gabrielle besloot haar gangen na te gaan, maar ze moest tevens trachten zelf niet gezien te worden.

Ze riep een bediende en zei :

— Ik ben niet al te wel, kan ik niet in een stiller kamertje eten ?

Zij stak hem wat geld in de hand.

— Kom maar mee, zei hij.

Aan de deur vroeg Gabrielle :

— Kunt gij mij zeggen wie die dame is, ginder aan 't einde van de tafel?

— Ik zal eens informeerden, maar veel bijzonders lijkt ze mij niet toe. O, er is hier zonderling volk nu. Gij zijt zeker een Fransche?

— Ja...

Gabrielle besloot zich maar zooveel mogelijk een vreemde identiteit te geven.

— Ik ben een Belg, zei de bediende. Ik ben afgekeurd voor den dienst.

— Ik ga naar mijn man, die aan 't front is.

Gabrielle werd in een zijvertrek geleid, waar enkele families met kleine kinderen ook afzonderlijk avondmaalden. Hier zat ze gerust. 't Was er aangenaam warm en mejuffer Petit voelde, hoe de rust haar goed deed. Ze hoopte na een flinke nachtrust hersteld te zijn. Ze zou dan nog een dag blijven. Vooreerst had ze veel brieven te schrijven en dan wilde ze beproeven te weten wat Flora in haar schild voerde. 't Was voor Gabrielle van het hoogste belang zich te vergewissen, of die deerne haar en haar organisatie op 't spoor was.

De bediende kwam weer binnen.

— Die heer en dame zijn mijnheer en madam Durieux, uit Brussel, vertelde hij.

— Durieux?...

— Zoo hebben ze zich laten inschrijven, maar als we eens al de namen van 't register met de identiteitspapieren moesten vergelijken, zou er wat aan 't licht komen! En dan zou 't ook blijken, dat er heel wat mijnheeren en mevrouwen over den bezemstok zijn getrouwd.

— Welnu, als gij een Belg zijt en uw land getrouw blijft, pas dan op voor die mijnheer en madam Durieux.

— Precies of ik dat al niet lang in de gaten heb!

— En die vrouw is een onbetrouwbaar mensch. Ze liep te Brussel met de Duitschers en is hier met geen goed doel.

— Wel ik heb natuurlijk mijn land lief, en ik verzeker u, dat ik op de feeks zal letten. En ik zal sommige vrienden waarschuwen, die hier ook komen en spionage doen.

— Zie, ge zijt al onvoorzichtig.

— Waarom?

— Om aan mij te vertellen, dat er hier menschen komen, die aan spionage doen.

— Maar gij zijt een goede Fransche !

— Hoe weet gij dat ? Die zoogenaamde madam Durieux zal ook wel zeggen, dat zij haar land bemint.

— Maar ik heb toch geen namen genoemd ?

— O, voor de Duitsche agenten is een aanwijzing genoeg. Dan gaan ze op de menschen loeren en komen ze meer te weten.

— Wel, ge hebt gelijk, we moeten voorzichtig zijn, want Vlissingen is nu een nest van allerlei volk.

— Daarenboven zijn er, die, zonder kwade bedoeling, maar uit lichtzinnigheid of uit zucht om gewichtig te doen, over allerlei dingen spreken, welke zij beter voor zichzelf zouden houden. De meeste uren brengen zij door in herbergen en 't is daar dat zij hun mond maar al te gauw en al te gemakkelijk voorbijpraten.

Flora behoorde echter tot die lieden, welke in dienst van den vijand waren. Zij zat hier aan tafel met een man, die verleden week met een helm op door Brussel liep, maar van zijn regiment gedetacheerd was, omdat hij goed vreemde talen sprak.

Het paar had een goed avondmaal besteld.

— Wat een heerlijk leven, zei Flora en even dacht ze aan 't ouderlijk huis, een paar bedompte kamers in een achterbuurt van Brussel.

— Ja, bekende de Duitscher, die Fransch sprak. Mijn kameraden

zijn aan het front. Ik heb vanmiddag het kanon gehoord. Het moet nu niet aangenaam zijn in de loopgraven met al die sneeuw. Maar ik zit hier aan tafel met u.

De deerne glimlachte naar hem.

— En ze hebben mij een van de bevalligste medewerksters toegevoegd, hernam de Duitscher.

— Nu, gij staat mij ook aan.

— Ik heb veel geluk. Wie weet, hoeveel er al dood zijn van mijn kameraden. Bedenk nu eens, dat ge gewond in de sneeuw ligt !

— 't Leven is veel te schoon om jong te sterven.

— Natuurlijk ! Maar we moeten zorgen, dat ons goed bestaan blijft duren. Vooral voor mij is het van belang, dat mijn chefs tevreden zijn, anders sturen ze me terug naar het front.

— Gij hebt dus al gevochten ?

— Zwijg ! Als ik den naam van leper hoor, huiver ik nog. Wat een verschil in de wereld : de loopgraven ginder en deze zaal hier !

— Hebben is hebben, maar krijgen is de kunst !

— Dat is zoo ! Moedig ging ik naar 't front, maar toen ik het kende, heb ik met handen en voeten gewerkt, om in een veiliger postje te komen. 't Geluk diende me. Ik redde mijn kommandant. Deze was gewond en werd naar een kommandantur verplaatst. En hij nam mij mee als ordonnans. Daar bleek het, dat ik goed Fransch en Vlaamsch kende en zoo plaatsten ze mij bij de spionnagediensten te Brussel.

— En daar leerdet gij mij kennen.

— Mijn Flora...

— Stil, ik heet nu Marthe...

— Ja...

— Gij zegt mij uw echten naam ook niet.

— Wilhelm, gelijk de keizer heet.

— Neen, neen...

— Waarlijk !

— Nu, 't kan me niet schelen, maar gij zijt niet als Wilhelm gedoopt.

Zoo spraken ze nog voort...

— Mijn echte naam... o, neen, dien zeg ik niet... en nooit, dacht de jonge man.

En even was het, of een visioen voor zijn geest kwam en zijn gelaat daarvoor verduisterde. Maar Wilhelm riep den bediende en zei :

— Breng nog een flesch wijn... en ook een doos dames-sigaretten.

XVI.

Diederich Herder stapte met snellen pas over de markt van de oude keizersstad Aken en begaf zich naar een der oude straten achter de statige kathedraal. De avond zonk reeds. Uit het bedehuis kwamen vrouwen, in rouw gehuld.

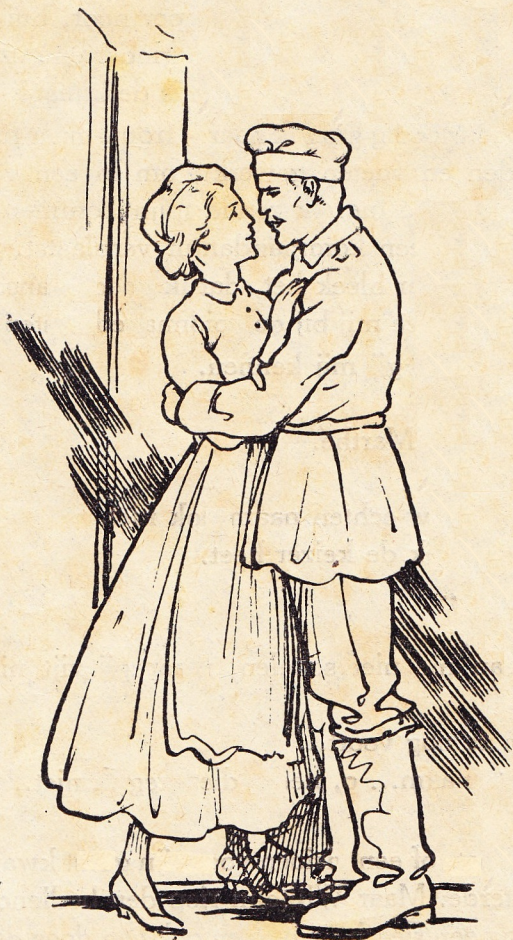
Diederich wist, dat er een gedachtenisdienst was geweest voor de dooden... En Duitschland rouwde nu over veel zijner zonen in de laatste maanden uit het leven gerukt, ginds in Rusland, of in Frankrijk, of in Vlaanderen.

De jongeling belde aan een deftig huis. Een meisje deed open.

— Diederich ! riep ze met haar heldere stem.

— Elza !

Haastig gaven ze elkaar een kus. Dan zag Diederich dat haar oogen rood waren.

JAN VERBEKE

GABRIELLE PETIT

ONZE NATIONALE HELDIN

UITGAVE VAN L. OPDEBEEK — ANTWERPEN